

ÎNCHEIERE

10 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Luiza Gafton
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” și recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Teleproiect”, reprezentată de avocatul Alexandru Luca

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Asociației Obștești „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Teleproiect” cu privire la încasarea remunerației obligatorii

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 prin care a fost admis apelul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”, casată integral hotărârea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 20 noiembrie 2015 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea

constată:

La 16 mai 2014, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Teleproiect” cu privire la încasarea remunerației obligatorii.

În motivarea acțiunii a invocat că la 21 octombrie 2011, AGEPI, în conformitate cu prevederile art. 48 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, a avizat AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” cu dreptul de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe ale autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune.

Menționează că la 12 ianuarie 2012, AGEPI a emis decizia nr. 1/57 privind avizarea AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru următoarele categorii de drepturi – de autor și conexe și pentru următoarele categorii de titulari – autori, interpreți, producători, organizații de difuziune.

Sușine că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 12 septembrie 2012, definitiv și irevocabil, a fost stabilit faptul că AO „Asociația Națională pentru

Protecția Creației Intellectuale” este legal avizată prin decizia AGEPI nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012, în calitate de organizație de gestiune colectivă pentru următoarele categorii de drepturi – de autor și conexe și pentru următoarele categorii de titulari – autori, interpreți, producători, organizații de difuziune.

Având în vedere prevederile art. 48 alin. (11) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, afirmă că ținând cont de faptul că activitatea în calitate de organizație de gestiune colectivă presupune eliberarea de licențe din numele titularilor de drepturi de autor și conexe și încasarea remunerației de autor, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a notificat pârâtul despre necesitatea primirii licenței din numele titularilor de drepturi, prejudiciind astfel drepturile și interesele legale ale acestora. Totodată, pârâtul cauzează prejudicii și creează impedimente în activitatea legală a AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”.

Evidențiază că activitatea desfășurată de pârât de retransmisie a serviciilor de programe și emisiuni televizate, cade sub incidența prevederilor art. 11 alin. (1) lit. h), 48 alin. (13) lit. e) și 37 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe. Prin urmare, avea obligația să contracteze cu organizația de gestiune colectivă pentru primirea licenței, achitarea remunerației echitabile a drepturilor patrimoniale de autor și conexe, și să prezinte rapoarte cu privire la serviciul de programe retransmise, pentru a fi distribuită remunerația acumulată către autori, interpreți și organizații de difuziune de către organizația de gestiune colectivă.

Având în vedere prevederile art. 63 alin. (3) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe și pct. 22 din Hotărârea Guvernului a RM nr. 641 din 12 iulie 2011 despre tarifele minime ale remunerației de autor, notează că remunerația echitabilă constituie 5,6 % din toate sumele încasate de către pârât.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, art. 8, 10, 11, 14, 15, 301, 667 Cod civil, art. 7, 9, 12, 16, 19, 33, 56, 60, 85-87, 94, 96, 97 alin. (1), 166-167, 174-177, 239-241, 243 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, încasarea de la SRL „Teleproiect” în beneficiul AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a 5,6 % din toate sumele încasate de pârât, cu titlu de remunerație echitabilă pentru utilizarea drepturilor de autor și conexe în perioada 20 ianuarie 2012 – 11 aprilie 2014, a sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și obligarea pârâtului să prezinte AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” rapoartele de valorificare a drepturilor de autor și conexe pentru perioada 20 ianuarie 2012 – 11 aprilie 2014.

Prin încheierea Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 23 septembrie 2014 a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu AGEPI și Oficiul Național al Drepturilor de Autor.

Prin cererea de concretizare a acțiunii, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a solicitat admiterea acesteia, încasarea de la SRL „Teleproiect” în beneficiul AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a remunerației obligatorii în sumă de 2200000 lei pentru perioada 1 ianuarie 2012 – 31 august 2015, a sumei prejudiciului sub formă de compensație pentru fiecare an pentru încălcarea dreptului de autor și drepturilor conexe în

mărime de 915000 lei, repararea prejudiciului moral în mărime de 915000 lei, în total suma de 4030000 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de concretizare a acțiunii a invocat că reieșind din faptul neprezentării de către pârât a datelor cu privire la sumele încasate, remunerația echitabilă și necesară pentru achitarea lunară începând cu anul 2102 ar constitui suma de 50000 lei lunar, prin urmare, remunerația echitabilă anuală constituie suma de 600000 lei.

Sușține că pentru perioada de 1 ianuarie 2012 – 31 august 2015 remunerația echitabilă constituie suma de 2200000 lei.

Evidențiază că licența neexclusivă, eliberată de ORDA la 26 septembrie 2013, nu este valabilă și nu poate fi reținută ca probă în respingerea acțiunii. Totodată, menționează că potrivit scrisorii AGEPI nr. 709 din 11 aprilie 2014, ORDA nu este în drept să elibereze licențe și să colecteze remunerațiile de autor.

Afirmă că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 26 decembrie 2012 a fost suspendată executarea deciziei Comisiei de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe a ÎS „Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală” nr. 2/2146 din 5 decembrie 2012 privind avizarea organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și interzis ÎS „Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală” să elibereze avizele în baza deciziei Comisiei de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe nr. 2/2146 din 5 decembrie 2012, până la judecarea pricinii în fond.

Prin urmare, licența neexclusivă, eliberată de ORDA la 26 septembrie 2013 este una nevalabilă și emisă contrar prevederilor legale în vigoare.

Prin hotărârea Judecătorei Ciocana, mun. Chișinău din 20 noiembrie 2015 a fost respinsă acțiunea integral ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 decembrie 2017 a fost admis apelul declarat de AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale”, casată integral hotărârea primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial acțiunea, încasat de la SRL „Teleproiect” în beneficiul AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” suma de 7000 lei cu titlu de despăgubire ce cade sub incidența licenței extinse pentru perioada de la 1 august 2012 - 10 decembrie 2012 și 4 octombrie 2013 – 31 decembrie 2013.

În rest, au fost respinse pretențiile ca fiind neîntemeiate.

La 26 februarie 2018, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate în partea încasării din contul SRL „Teleproiect” a sumei de 7000 lei cu titlu de despăgubire, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri, prin care să fie încasată de la SRL „Teleproiect” remunerația obligatorie în sumă de 2200000 lei pentru perioada 1 ianuarie 2012 – 31 august 2015, suma prejudiciului sub formă de compensație pentru fiecare an pentru încălcarea dreptului de autor și conexe în mărime de 915000 lei, repararea prejudiciului moral în sumă de 915000 lei, în total suma de 4030000 lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a invocat că intimata urma să dețină licența obligatorie în conformitate cu prevederile art. 11 lit. h), 11 alin. (2), 5 – 8, 28, 37,

48 alin. (13) și 49 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, fiind obligat să achite remunerația echitabilă cuvenită.

Sușține că AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a prezentat calculul remunerației echitabile reieșind din prevederile art. 50 din Legea menționată.

Remarcă că atât instanța de fond, cât și instanța de apel au ignorat existența probelor pertinente care confirmă activitatea ilegală a SRL „Teleproiect” în perioada examinată în dosarul dat – 1 ianuarie 2012 – 31 august 2015.

Evidențiază că pentru perioada 1 ianuarie 2012 – 31 decembrie 2012, intimata nu a dispus de o licență pentru valorificarea dreptului de autor, pentru perioada 1 ianuarie 2013 – 26 septembrie 2013 – la fel, nu a dispus de o licență pentru valorificare dreptului de autor, 26 septembrie 2013 – 31 decembrie 2013 – a dispus de o licență neexclusivă, emisă de ORDA, care însă nu are nicio tangență sau referință la solicitările și obligațiunile AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”.

Afirmă că în litigiul dat se examinează activitatea unui canal tv din Federația Rusă retransmis în RM, iar majoritatea absolută a materialului retransmis se expune prin contractele și drepturile deținute de AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” de la asociația VOIS din Federația Rusă. Astfel, consideră că solicitările AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” cad sub incidența prevederilor art. 48 din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe.

Remarcă că instanța de apel, just stabilind lipsa licenței la SRL „Teleproiect”, a refuzat să se expună asupra sumelor pe care urmează să le încaseze AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”.

Obiectează că perioada 4 octombrie 2013 – 31 decembrie 2013 nu este corect calculată, deoarece în conformitate cu decizia AGEPI nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013, un an calendaristic, început la data intrării în vigoare a deciziei AGEPI nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013, data publicării în Monitorul Oficial al RM 4 octombrie 2013, expiră la 3 octombrie 2014. Respectiv, perioada 4 octombrie 2013 – 31 decembrie 2013, urmează a fi modificată cu perioada 4 octombrie 2013 – 3 octombrie 2014.

Consideră că decizia instanței de apel contravine normelor materiale a dreptului internațional ce reglementează protecția juridică a operelor titularilor de drepturi.

La 2 martie 2018, SRL „Teleproiect”, reprezentată de avocatul Alexandru Luca a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei recurate cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit. a), c) CPC, menționând că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Având în vedere prevederile art. 48 alin. (5) lit. a), b) și 48 alin. (13) din Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe, remarcă că atât timp cât organizația de gestiune colectivă corespunde cerințelor stabilite de lege (este înregistrată și dispune de o avizare a AGEPI valabilă și publicată în Monitorul Oficial al RM), este în drept de a activa, reprezenta membrii săi și încasa

remunerația. În caz contrar, lipsa a cel puțin uneia din condițiile menționate, denotă că activitatea acesteia este ilegală.

Consideră că în situația din speță, atât prevederile legale, cât și recomandările din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 25 aprilie 2016 au fost neglijate de instanța de apel la soluționarea cauzei în partea admiterii cerințelor, deoarece prevederile menționate impuneau respingerea acestora.

Evidențiază că prin decizia AGEPI nr. 11/107 din 25 ianuarie 2016 a fost abrogată decizia AGEPI nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012 cu privire la avizarea AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”, fiind retras avizul nr. 1-3/1566 eliberat AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” în baza deciziei nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012 și deciziei nr. 3/1566 din 20 septembrie 2013.

Prin urmare, remarcă că lipsa unei avizări imperative, denotă lipsa capacității juridice, ce o decade pe AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” din dreptul de a reprezenta membrii săi și de a gestiona drepturile de autor și conexe ai acestora, indiferent de faptul dacă anterior avea sau nu acest drept.

Obiectează că prin decizia AGEPI nr. 8/3267 din 29 decembrie 2015 (publicată în Monitorul Oficial al RM la 15 ianuarie 2016), a prescris AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” în termen de 15 zile lucrătoare să informeze toți utilizatorii cu care are contracte de valorificare a dreptului de autor, referitor la imposibilitatea asociației de a încasa remunerația, fapt însă ignorat de ultima, care până în prezent, continue să acumuleze remunerația de autor de la utilizatori.

Susține că o asemenea abordare denotă o aplicare eronată, de către instanța de apel, a normelor de drept material. Or, Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe expres prevede condițiile imperative pentru activitatea unei organizații de gestiune colectivă.

Notează că AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”, contrar prevederilor legale, atât la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, cât și în prezent, nu dispune de o avizare a AGEPI și nu poate reprezenta membrii săi, nu poate desfășura activitate de gestionare a drepturilor de autor și conexe, respectiv nu este nici în drept să acumuleze remunerația de autor.

Declară că instanța de apel urma să examineze cauza strict în limitele cerințelor de fapt și de drept invocate de părți, nefiind în drept să le modifice.

Astfel, reieșind din faptul că pricina urmează a fi examinată strict în limitele cerințelor invocate, rezultă că instanța de apel eronat a conchis admiterea cerințelor referitor la încasarea remunerației pentru activitatea pe care SRL „Teleproiect” nu o desfășoară (retransmisie), în timp ce pentru activitatea pe care o desfășoară (transmisie) nu au fost înaintate anumite pretenții.

Or, în cerințele sale, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” confundă activitatea de retransmisie cu cea de transmisie (difuzare), care sunt absolut diferite, căci prima este practică de către operatorii de retransmisie a canalelor televizate, pe când ultima este practică nemijlocit de telecanale.

Reieșind din faptul că retransmisia prezumă existența unor rețele prin care pachetul de canale tv sunt recepționate de către abonați, susține că

SRL „Teleproiect”, în absența rețelelor și abonaților, este în imposibilitate de a desfășura activitatea de retransmisie.

Reiterează ca fiind lipsit de un suport legal și termenul pentru care a fost dispusă încasarea remunerației, deoarece SRL „Teleproiect” și-a început activitatea sa, începând cu anul 2013, în timp ce instanța de apel a dispus încasarea remunerației, inclusiv pentru perioada 1 august 2012 - 10 decembrie 2012.

La 6 aprilie 2018, SRL „Teleproiect” a depus referință la cererea de recurs a AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale”, solicitând respingerea acestuia.

La 23 aprilie 2018, AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” a depus referință la cererea de recurs declarată de SRL „Teleproiect”, solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei motivate a fost expediată în adresa părților la 14 decembrie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 103 Vol. III), careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri la 26 februarie 2018 și respectiv, la 2 martie 2018, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursurilor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” și SRL „Teleproiect”, reprezentată de avocatul Alexandru Luca nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursurilor nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursurile declarate de AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” și SRL „Teleproiect”, reprezentată de avocatul Alexandru Luca, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de AO „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” și SRL „Teleproiect”, reprezentată de avocatul Alexandru Luca ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intellectuale” și recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Teleproiect”, reprezentată de avocatul Alexandru Luca se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Luiza Gafton

Mariana Pitic